

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

Viața sacramentală a creștinului

Viața veșnică a oricărui creștin începe aici pe pământ și devine un scop în sine al întregii sale existențe. În realizarea acestui scop Biserica oferă membrilor ei mijloacele necesare. Sfintele Taine sunt moduri concrete prin care primim harului lui Dumnezeu necesar vieții noastre duhovnicești. Cuvântul „taină” traduce termenul grecesc de „mystērion” care înseamnă mai ales mântuirea dobândită efectiv și în mod fericit prin lucrarea lui Dumnezeu și prin harul divin împreună lucrător cu omul credincios. Această realizare este o taină (mister) care nu poate fi înțeleasă deplin de rațiunea umană, ci ea atinge sfera credinței.

Sfintele Taine nu trebuie văzute ca momente religioase, cultice sau juridice ale vieții religioase care sunt administrate separat de restul vieții concrete și pentru că solicită anumite dispoziții bisericești, ci pentru că sunt necesare și esențiale pentru viața creștinului. Așadar, vorbim de o necesitate esențială a vieții sacramentale. Viața sacramentală pătrunde viața personală și determină ritmul de viață al comunității. Aceasta înseamnă că viața sacramentală în Biserica Ortodoxă are o dimensiune socială intensă și determinantă. Nu este vorba de o realizare pozitivă la care participă numai rudele apropiate ale respectivei persoane, ci este un eveniment comunitar al întregii Biserici locale, care privește întreaga Biserică a lui Hristos.

Viața sacramentală este o intensă împlinire a vieții religioase pe pământ care mijlocește harul divin. Noi înțelegem împreună-lucrarea divină ca sinergie, ca o împreună-lucrare între Sfânta Treime și oameni, a căror voință este respectată. Tainele nu acționează automat sau în chip magic asupra credinciosului. Ele presupun credința liber consimțită și lucrarea iubitoare a lui Dum-

nezeu. Viața nu poate fi concepută în mod individualist și egoist, ci ea trebuie trăită în comuniune cu Dumnezeu și cu oamenii. Tocmai acest lucru are consecințe sociale și solidare în această lume și viață, care prezintă un provizorat pentru toți oamenii și pregătește viața viitoare și veșnică. Toți suntem călători. Scopul vieții noastre este comuniunea cu Dumnezeu și participarea la dumnezeirea Sa. Din această perspectivă viața sacramentală nu reprezintă împlinirea legilor, ci realizarea esențială a întregii vieți cu multiplele ei faze și stadii de participare la viața divină.

Omul participă întreg la Sfintele Taine, atât în dimensiunea lui fizică, cât și în dimensiunea lui rațională și emoțională. Configurația actului liturgic al Sfintelor Taine vine să completeze profunzimea participării omului la Sfintele Taine prin conținutul și forma textelor liturgice și a rugăciunilor înseși. Folosirea diferitelor materii ca apa, vinul, pâinea, untdelemnul, arată marea importanță a elementelor naturii pentru viața concretă a oamenilor. Materia nu este defăimată, ci apreciată corect conform priorităților ei, privită ca punte și drum spre viața spirituală. Creștinul trăiește în această lume și nu într-un loc vid. Toate aspectele exterioare a cultului aparțin imaginii generale a oamenilor și vieții lor. Aceasta arată că Biserica vrea să fie aproape de viața omului fără a pierde din vedere scopul principal, dobândirea mântuirii.

Ceea ce am arătat mai sus este un mod concret de a trăi Tainele Bisericii potrivit învățaturii și tradiției ortodoxe, însă tendința actuală de extindere a secularismului pătruns în comunitățile ortodoxe ne arată și o altă înțelegere a trăirii realității vieții sacramentale. Prin viața sacramentală se poate regândi și reorienta sensul vieții creștinului. Poate oferi nu numai ajutor și orientare, ci adevărata descoperire a sensului vieții și împlinirii lui și, în final, dobândirea mântuirii și a desăvârșirii.

Din sumar

◆ Sfântul Cuvios Iosif Isihastul

pagina 4, Prof. Amalia Stana

◆ Știri

pagina 8

Faptele de milostenie bogăția veșnică

Duminica a XII-a după Rusalii

PREDICA

„În vremea aceea a venit la Iisus un tânăr și I-a zis: Bunule învățător, ce să fac ca să am viața de veci? Iar el i-a zis: De ce-mi zici bun? Nimeni nu este bun decât numai Unul Dumnezeu. Iar de vrei să intri în viață păzește poruncile. El I-a zis: Care? Iar Iisus a zis: Să nu ucizi, să nu săvârșești adulter, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta și să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși. Zis-a lui tânărul: Toate acestea le-am păzit din copilăria mea. Ce-mi mai lipsește? Iisus i-a zis: Dacă voiești să fii desăvârșit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor și vei avea comoară în cer; după aceea, vino și urmează-Mi. Ci, auzind cuvântul acesta, tânărul a plecat întristat, căci avea multe avuții. Iar Iisus a zis ucenicilor Săi: Adevărat zic vouă că un bogat cu greu va intra în împărăția cerurilor. Și iarăși zic vouă că mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre un bogat în împărăția lui Dumnezeu. Auzind, ucenicii s-au uimit foarte, zicând: Dar cine poate să se mântuiască? Dar Iisus, privind la ei, le-a zis: La oameni aceasta e cu neputință, la Dumnezeu însă toate sunt cu putință.” (Matei 19, 16-26)

În Evanghelia de astăzi vedem că Mântuitorul Iisus Hristos mai întâi i-a spus acestui tânăr care a venit la El că nu dorește să fie numit bun pentru că numai Dumnezeu este bun. Prin aceasta Mântuitorul ne arată mai întâi smerenia Sa, și anume că nu așteaptă să fie lăudat sau să fie măgulit, ci toată lauda care I se aduce Lui, El o întoarce spre Dumnezeu. Pe de altă parte, în comportamentul tânărului care-l numește pe Iisus „Bunule Învățător” se poate citi nu numai un respect deosebit sau un comportament cuviincios, ci și convingerea sa că Iisus învață nu doar prin înțelepciune, ci și prin bunătate. Desigur, el a auzit despre Iisus că a ajutat mulți oameni să-și schimbe viața, să se ridice din boală și din păcate. De aceea, probabil I-a zis „Bunule Învățător”. Când aude Mântuitorul Iisus Hristos ce preocupare are acest tânăr, și anume „Ce bine să fac ca să am viața veșnică?”, Hristos Domnul îi răspunde: „De vrei să intri în viață, păzește poruncile”. Atunci tânărul a întrebat: „Care?” Iar Mântuitorul Iisus Hristos răspunde citând poruncile principale din Vechiul Testament, și anume: „Să nu ucizi, să nu faci desfrânare, să nu furi, să nu mărturisești strâmb; Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta și să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși”. Această din urmă poruncă a adăugat-o Mântuitorul Iisus Hristos la poruncile cunoscute. Atunci tânărul I-a răspuns: „Toate acestea le-am păzit din copilăria mea”. Auzind că el a păzit încă din copilărie toate aceste porunci, Mântuitorul îi spune: „Dacă voiești să fii desăvârșit, du-te, vinde averea ta, dă-o

săracilor și vei avea comoară în cer; după aceea, vino și urmează-Mi”. La auzul acestui sfat pe care l-a dat Mântuitorul tânărul care împlinise în viața lui poruncile din Vechiul Testament, „a plecat întristat, căci avea multe avuții”, spune Evanghelia. El n-a mai întrebat nimic, n-a mai răspuns nimic, nu s-a explicat, ci a plecat. A plecat întristat. Iar Mântuitorul Iisus Hristos îi respectă tăcerea și întristarea lui. Nu-l consolează și nu schimbă sfatul dat lui, pentru că Iisus i-a dat sfatul cel bun, chiar dacă tânărul bogat nu-l putea împlini imediat, ci după o luptă interioară cu el însuși. Domnul Hristos a văzut pământul sufletului aceluia tânăr. Era gras, putea să rodească, dar mulțimea spinilor era prea mare și această sămânță a sfatului dumnezeiesc nu putea să rodească în acest ogor.

După plecarea acestui tânăr bogat, evlavios și moral, dar totuși neputincios în a împlini sfatul pe care l-a primit, Iisus S-a întors către ucenici și le-a zis: „Adevărat zic vouă, că un bogat cu greu va intra în Împărăția cerurilor. Și iarăși zic vouă, că mai lesne este să treacă o cămilă prin urechile acului, decât să intre un bogat în Împărăția lui Dumnezeu”. Evanghelia se termină cu o constatare a dificultății intrării celor bogați în Împărăția cerurilor, dar și cu speranță dată de Mântuitorul Iisus Hristos, și anume că adesea ceea ce este cu neputință pentru oameni devine posibilă când ei primesc ajutorul lui Dumnezeu. Ceea ce nu poate face omul prin propriile sale forțe, sau prin propriile sale puteri sufletești, el poate totuși re-

aliza cu ajutorul lui Dumnezeu, cu harul lui Dumnezeu. De aceea, Sfinții Părinți ai Bisericii au văzut în cuvintele Mântuitorului cuvinte de speranță, dar și de cunoaștere a viitorului tânărului bogat care a plecat întristat. Potrivit Tradiției, după o luptă mare cu el însuși, timp de un an, acest tânăr bogat s-a hotărât, în sfârșit, să împlinească sfatul lui Iisus. A vândut averea sa, a împărțit banii săracilor și L-a urmat pe Iisus.

Învățăm de la acest tânăr bogat, evlavios și moral că totuși omul, chiar dacă are o situație materială asigurată în lumea aceasta, bunurile materiale limitate și trecătoare nu pot niciodată să-i dea sentimentul împlinirii, al desăvârșirii și nici arvuna vieții veșnice, pentru că sufletul omului, creat după chipul lui Dumnezeu Cel veșnic și nesfârșit, este în căutare permanentă a Lui, Cel netrecător și nelimitat. E atât de mare sufletul omului, încât nimic din lumea aceasta materială nu-l poate mulțumi pe deplin, nimic din ceea ce este trecător pe pământ nu poate răspunde dorinței lui de viață veșnică.

Din Evanghelia de astăzi mai învățăm un alt adevăr fundamental: că nu este suficient să fii evlavios și credincios, nu e suficient să fii corect în comportamentul tău moral față de oameni, nu e suficient să nu ucizi, să nu desfrânezi, să nu furi, să nu minți sau să nu înșeli, să nu mărturisești strâmb. Nu este suficient să te abții de la rău, ci trebuie să faci și mult bine ca să fii desăvârșit. Iar cel mai mare bine pe care-l putea săvârși acest tânăr bogat față de aproapele său era ajutorarea săracilor, milostenia față de ei. Tânărul bogat era un om moral și evlavios, dar zgârcit. Bogatul evlavios și corect din punct de vedere moral era totuși în adâncul inimii un om zgârcit, prea mult înrobit de avuție și prea puțin darnic. Iar Mântuitorul Iisus Hristos vrea să îi spună tânărului bogat că va fi desăvârșit numai când va fi și milostiv sau darnic. Din Evanghelia se constată dificultatea omului de a se dezlipi de avuțiile sale limitate și trecătoare, pentru a dobândi daruri cerești netrecătoare,

de a renunța la ceva material și trecător, pentru a se uni cu Cel netrecător, cu Dumnezeu Însuși.

Sfântul Ioan Hrisostom asemuiește bogații care doresc să se vindece de lăcomia după avere, cu bolnavii de fiere cărora nu li se dă multă mâncare pentru a nu li se face mai rău. Tot așa și bogații nu trebuie să umble după cât mai multe averi și astfel nu vor dori ceea ce nu pot atinge, căci această lăcomie nu o satură nici „toată apa Nilului”, după cum spune Sf. Ioan Scărarul. Altfel spus, lacomul dacă nu își poate satisface pofta se îmbolnăvește. Cel ce disprețuiește banii nu are nicio poftă și pune capăt oricărei nebunii.

Nu este ușoară dobândirea desăvârșirii, pentru că schimbarea în bine înseamnă o luptă cu noi înșine, adesea cu multă întristare. Uneori ne întristăm când Hristos prin Evanghelia ne cheamă să ne schimbăm viața în bine, să dărâmăm idolii lăcomiei și mândriei ascunși în inima noastră și să lăsăm în locul lor să vină lumina și iubirea lui Hristos. E cu neputință să nu izbutim dacă ne rugăm, dacă postim, dacă suntem cu mintea trează sau când disprețuim averile. Pofta de bani aduce nenorociri aici pe pământ, iar, dincolo iadul. Pofta aceasta a dărâmat case, a dezlănțuit războaie, a silit pe mulți să-și ia viața, dar înainte de toate această poftă distruge noblețea sufletului, îl face laș, obraznic, mincinos, clevetitor, îl face casă a multe păcate și nedreptăți. Oboseala nu e mare atunci când căutăm bunurile cerești, câștigul însă este nespus. Toată lumea de ar fi numai aur nu poate egala bunătățile cele veșnice după cuvântul Sfântului Apostol Pavel că dacă aș dobândi lumea toată dar dragoste nu am nimic nu îmi folosește și nimic nu sunt. Toate sunt cu puțință celui care caută sincer viața veșnică și cere ajutorul și harul lui Hristos. Să ne rugăm lui Dumnezeu să ne ajute ca prin harul Său să devenim mai milostivi, iubitori și căutători ai bunătăților veșnice și cerești și astfel să ne învrednicim de acestea. Amin!

Pr. Sorin Ioan ILOTA

Odinioară și acum (fragment)

Aruncându-ne în urmă
Ochii noștri sufletești
Către anii din vechime
A vieții creștinești,
Mintea noastră se uimește
De sfințenia de-atunci,
Limba fără grai rămâne,
Ne simțim ca niște prunci.
Căci vedem păgânătatea
Dând război necontenit
Adunările creștine

Din Apus și Răsărit.
Și aflăm credința sfântă
Ca un foc atunci arzând
Iar Biserica în culmea
Biruinelor șezând.
Adâncindu-ne mai tare
În trecutul depărtat
Al Bisericii creștine
Gândul nostru stă mirat:
Uriași vedem în față
Pe străbunii credincioși,
Noi suntem pe lângă dânșii
Toți, pitici neputincioși.

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul

Sfântul Cuvios Iosif Isihastul

Iosif Isihastul s-a născut din părinți credincioși, într-un sat Levskos, la 2/14.11.1897, primind la botez numele de Francisc. Satul este situat în insula Paros, a treia ca mărime din arhipelagul Cicladelor, insulă faimoasă prin marea biserică cu o sută de arcade: Ekatondapilianeii, construită în secolul al IV-lea de Sfânta Elena, mama împăratului Constantin cel Mare.

Francisc după moartea tatălui său, începe să lucreze în diferite domenii, dovedind în cele din urmă calități de bun negustor, ajunge să strângă o însemnată avere. Urmează să se logodească, dar un vis îl transformă radical. Primind în dar cartea „Noul Martirologiu” al Sfântului Nicodim Aghioritul, se hotărăște să ducă o altfel de viață. Francisc avea chemare spre viața monahală și se hotărăște să meargă la Sfântul Munte Athos.

A încercat mai întâi să pună în aplicare ceea ce au experimentat și sfinții citați de el în Viețile Sfinților, a vizitat locuri sacre, mănăstiri vestite și s-a dedicat unei asceze aspre, postind mult și priveghind toată noaptea, izolându-se de lumea păcătoasă.

Întâlnindu-se cu starețul unei Chilii din Karyes, intră pentru prima dată în Sfântul Munte Athos la vârsta de 24 de ani. Aici, Francisc găsește mii de călugări greci, ruși, români, bulgari, sârbi, giorgieni, dar el dorește să-l găsească pe monahul care se potrivește cel mai bine sufletului său râvnitor spre nevoițe aspre, neînșelat în cele duhovnicești și destoinic a-l deprinde și pe el adevărata viață monahală. El era covins că fără un povățuitor experimentat putea să cadă ușor în înșelare. Precum cerbul caută izvoarele apelor așa căuta și Francisc pas cu pas un duhovnic potrivit.

După multe căutări și ispite tânărul novice s-a rugat așa: „Doamne așa cum Te-ai schimbat la Față pentru ucenicii Tăi, schimbă-Te la Față și în sufletul meu! Fă să înceteze patimile, liniștește inima mea cea tulburată! Dă rugăciune celui ce se roagă Ție și păzește mintea mea cea slobodă!” (Preot Cristian Groza, *Gheron Iosif Isihastul – viața și învățătura*, Editura Sf. Nectarie, Arad, 2017). Nu a trecut mult timp că rugăciunea i-a fost ascultată, dinspre biserică i-a venit o adiere de aer, care i-a umplut inima, mintea și sufletul de pace dumnezeiească și de o dragoste supremă. A fost o binecuvântare divină și apoi a fost răpit cu sufletul în afara corpului, și nu își dorea să se mai întoarcă, după care revenind în trup și-a continuat lupta spre mântuire.

Francisc mistuit de dragoste față de Dumnezeu practică rugăciunea neîncetată.

Cutreierând muntele sfânt, Francisc îl întâlnește pe monahul Arsenie (+1983) devenind fratele de nevoie al starețului timp de 37 de ani, până la sfârșitul pământ-

tesc al acestuia. Unii Părinți athoniți erau încercați în lupta războiului nevăzut. Astfel Părintele Gheron Gherasim luptat de demoni și lovit de vremuri grele, a rămas stâlp neclintit de răbdare. El avea darul lacrimilor neîncetate. Părintele Gheron Ignatie de mulți ani nevăzător, duhovnic, ajuns la vârsta de nouăzeci și cinci de ani era practicant al rugăciunii minții. În timpul rugăciunii gura lui răspânda mireasmă.

Un părinte care se nevoia într-o peșteră plângea neconținut. Ucenicul său care nu dorea să-l părăsească într-o zi l-a întrebat: „Părinte de ce plângi?” Părintele i-a răspuns: „Când omul Îl vede pe Dumezeu, fiul meu, din multă dragoste îi curg lacrimile și nu le poate opri.”

Francisc învăța viața monahală de la toți părinții pe care îi întâlnea și mai ales a aflat că dacă dorești să ai odihnă trebuie să ai deplină evlavie, supunere și ascultare față de starețul tău și atunci primești și mai mult har. De asemenea a aflat că fără binecuvântare nimic nu reușește în monahism.

Lui Francisc îi plăceau rugăciunile pe care le făcea în peșteră pentru că avea mai multă liniște, de aceea i se mai zicea și „Peștereanul”.

În 1923 se trece la calendarul nou și acest fapt a împărțit monahii athoniți în două tabere, ambele păstrând vechiul calendar, dar aveau o viziune diferită asupra Bisericilor care și-au asumat noul calendar.

Peste doi ani, la peste 27 de ani, în 1925, Francisc devine schimonah. Practica athonită nu cunoaște treptele monahismului slav, cele de rasofo și monah, ci doar de schimonah. Francisc primește numele de Iosif, moment important la care a luat parte și călăuzitorul dintru început al Cuviosului Iosif, starețul Daniil Katumakiotul. Ca schimonah Cuviosul Iosif a primit revelații, dar și ispite care-l chinuiau cumplit.

La jumătatea anului 1928 se retrage la Schitul „Sfântului Vasile”. Astfel a căutat un loc liniștit și retras, propice rugăciunii, locul era Schitul „Sfântul Vasile”. Schitul era format din colibe ale călugărilor isihasti, trăind la o oarecare depărtare unul de celălalt. Mica biserică a schitului era închinată Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul. Aici Iosif la vârsta de 32 de ani, ajunge stareț continuând tradiția athonită care spune că „trebuie să îngropi stareț, ca să ajungi stareț.”

Unul din cei mai apreciați monahi de la Athos, a fost și schimonahul Daniil (+1929), de la Chilia „Sfântul Petru Athonitul” aflată pe moșia Marii Lavre, aproape de locul numit „Ape Reci”. El era considerat mai minunat decât toți, izolat de ceilalți și râvnitor înflăcărat al împlinirii Legii divine. În Postul Mare săvârșea în fiecare zi Liturgia darurilor mai-înainte-sfințite. Nu a fost

bolnav niciodată. El slujea cu lacrimi către Dumnezeu. Toată viața a făcut priveghere de toată noaptea. Postul lui era aspru. Iosif a învățat viața ascetică și de la el. Deși făcea ascultare de duhovnic avea război nevăzut. Demonii îl supuneau la torturi groaznice, dar el se ruga permanent lui Iisus și Maicii Domnului. Așadar era trecut prin focul ispitelor pentru a-L cunoaște pe Dumnezeu. Nu dormea culcat și trupul și-l supunea bățăilor, din cauza ispitelor, pentru izgonirea patimilor, dar avea darul rugăciunii neîncetate din inimă.

Rugăciunea neîncetată este o armă puternică și presupune un mare efort, în lupta cu „stăpânitorul acestei lumi.” (Ioan 12.31).

Cuviosul Iosif Isihastul avea o luptă nevăzută cu demonii, care doreau să-l piardă, să-l biruiască, însă nu reușeau. Într-o zi, demonul desfrânării i se arată venind ca un om, pe ușă și punându-și mâna peste călugăr, l-a ademenit cu pofta trupească. Iosif ridicându-se l-a luat la luptă și în mâini i-a simțit firele de păr ca ale unui animal necurat: ca cele de porc. Apoi demonul desfrânării s-a făcut nevăzut. Locul s-a umplut de un miros urât. Odată cu demonul a plecat definitiv și războiul trupului și astfel Iosif și-a dobândit pacea sufletului și liniștea vieții. Dumnezeu i-a dăruit un dar ceresc: puritatea, încât nu mai făcea deosebire între femeie și bărbat, însă avea un război sub alte forme: patima mâniei spre exemplu. Dumnezeu dorea să-l scape și de patima mâniei și pentru aceasta avea parte zilnic de ocări, batjocură, ispite și osândiri pe nedrept. Dar, Iosif se lupta neîncetat înăuntrul lui.

Multă mângâiere a primit de la Maica Domnului, grabnic ajutătoare. Într-o noapte pe la patru dimineața dorind Iosif să meargă la spovedanie și la Împărtășanie și așezându-se pe o piatră în pădure, în drumul lui, a auzit o pasăre măiastră, cântând deosebit de frumos. Vrajit de frumusețea cântecului, Iosif s-a ridicat să vadă din ce parte vine cântecul și tot căutând pasărea, a ajuns într-o frumoasă poieniță. În fața lui a apărut un drum luminos ca zăpada, cu ziduri de diamant și de cristal. Dincolo de ziduri erau flori frumoase și colorate. Era un adevărat Paradis. Înaintând a văzut un palat minunat. La intrarea în palat strălucea Maica Domnului, ținând în brațe pe Pruncul Iisus. Toată era strălucitoare și albă ca zăpada. Apropiindu-se și mai mult a fost cuprins de o nețărmită dragoste. Maica Domnului l-a îmbrățișat ca pe un copil și i-a spus ceva. Atunci învăluit de dragoste s-a așezat lângă ea, așa cum întotdeauna s-a așezat lângă icoana ei. Copleșit de vederea lucrurilor cerești călugărul Iosif nu știe cum s-a întors iarăși în poieniță, dar nu va uita toată viața această minunată întâmplare și binecuvântare divină. A fost în sânul lui Avraam! S-a așezat din nou pe piatră și uitând pentru ce a venit, a plecat să se închine icoanei Maicii Domnului din Peștera Sfântului Atanasie. Din multă dragoste șase luni a stat lângă icoana ei, pentru a-i aprinde mereu candela. Zi și noapte. De atunci Maica Domnului va juca un rol deosebit în viața monahală a Cuviosului Iosif. El va fi de mai multe ori în extaz și va

avea multe alte revelații. După moartea povățuitorului său duhovnicesc, Iosif va colinda din nou Sfântul Munte pentru a găsi un alt povățuitor sufletesc potrivit, care să-i tâlcuiască taina pedagogiei lui Dumnezeu.

Lui Iosif îi plăcea să trăiască sărăcăcios și în aspră asceză, însă dădea sfaturi duhovnicești, celor ce-i scriau.

Ajunge astfel să întemeieze și o mănăstire de călugărițe, pentru ucenițele sale, cu care a ținut corespondența (Kato Nevrokopo), ucenițe care au dat mărturie despre viața acestui părinte athonit.

Datorită nevoițelor sale ascetice ca zăvorât, Iosif s-a învrednicit de cerești arătări, dându-i desăvârșite bucurii. Un înger al Domnului vine în chilia lui și îi dăruiește Cinstitul Trup și Sânge al Domnului Iisus Hristos, motiv pentru care nu mai are nevoie de hrană și apă timp de o săptămână.

Privegherile și nevoițele Cuviosului Iosif constau din rugăciune multă, post aspru, citirea Scripturilor, meditații, studii duhovnicești și metanii multe. Dimineața de obicei se împărtășea zilnic. După masă se ocupa cu lucrul mâinilor, pentru a se putea întreține.

Diavolul de acum nu mai avea puterea să-l abată de la sfințenie. Primește darul de a rămâne neclintit în virtute, dar și darul de a povățui pe ceilalți, însă nimeni nu putea rămâne ucenic fidel starețului Iosif, dacă nu era mort pentru această viață. Din această cauză Iosif nu a avut niciodată o obște foarte mare. Iosif primea adeseori înștiințare în vis, despre unele persoane.

Uneori Iosif avea întristări din cauza neascultării unor ucenici de-ai săi. Referitor la aceasta îi scria unui ucenic de-al său: „Îmi povestea un frate că, avea întristare pentru un alt frate pe care îl sfătuia mereu, dar care nu-l asculta și se întrista tare pentru aceasta. Și rugându-se, a căzut în extaz. Și a văzut pe Domnul ținut pe Cruce în mijlocul unei lumini. Și întorcându-și capul către El, Hristos i-a zis: „Vezi cât am suferit Eu din dragoste pentru tine? Tu cât ai suferit?” Numai ce a auzit cuvântul acesta, și toată întristarea a dispărut și s-a umplut de bucurie și pace și vărsând izvoare de lacrimi, s-a minunat și se minunează de atâta înțelegere din partea Domnului, Care mângâie necazurile, dar mângâie atunci când vede că nu mai putem îndura.” (Preot Cristian Groza, *Gheron Iosif Isihastul – viața și învățătura*, Editura Sf. Nectarie, Arad, 2017).

Pentru că ucenicii săi mai tineri nu puteau îndura asprimea peșterilor și-a mutat obștea într-un loc mai accesibil, la Schitul Nou, unde după puțină vreme, în 15 august 1959, și-a dat sufletul lui Dumnezeu ca un adevărat mucenic.

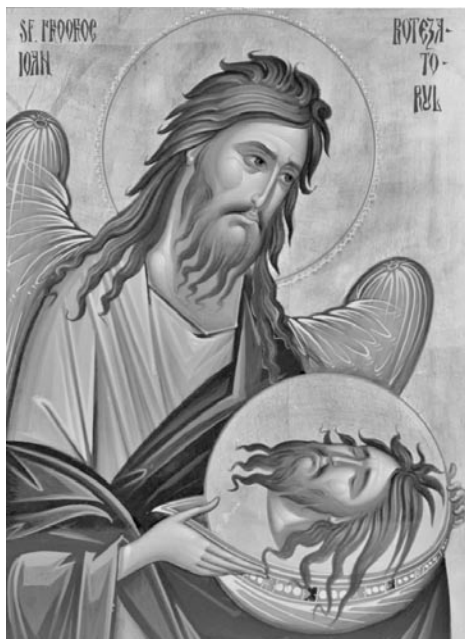
Anul acesta Sfântul Sinod al Patriarhiei Ecumenice a înscris oficial în calendarul Bisericii pe Sfinții Iosif Isihastul (Gheron Iosif), Efreim Katunakiotul și Daniil Katunakiotul. Sfântul Iosif Isihastul a adormit de Adormirea Maicii Domnului după calendarul vechi și deci va fi sărbătorit o zi mai târziu în Sfântul Munte, iar în calendarul nou în data de 28 august.

Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul

În fiecare an Biserica Ortodoxă pomeniște la 29 august, Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul. El fost mărturisit de Hristos că este mai presus decât toți cei născuți din femeie și mai mult decât proorocii. Acesta este cel care mai înainte a săltat în pântecele maicii sale și a propovăduit pe Hristos și celor de pe pământ și celor din iad. A fost fecior lui Zaharia arhiereul și al Elisabetei, născut fiind din făgăduința lui Gavriil; i s-a tăiat cinstitul cap de Irod Antipa, pentru că l-a muștrat de împreunarea fără de lege cu Irodiada.

Acesta care din pântece era îmbrăcat cu sfințenie și avea în sine sălășluită curăția, a iubit înțelepciunea, nu s-a îngrijit de hrană, ci, depărtat de toată amestecătura și vorba omenească, a locuit în pustie ca în cer. A petrecut cu fiarele, acoperit cu păr de cămilă și încins la brâu de curea; și hrana lui era ca a păsărilor. Pururea cugeta în Legea lui Dumnezeu și toate cele de jos mai mici le socotea decât paza Legii dumnezeiești. El a trecut peste hotarele firii, și a botezat pe Hristos cel neîntinat și mai presus decât toată firea.

Dar Irod, cel lipsit de minte și neastâmpărat, biruitor

fiind peste a patra parte de Iudeea, și-a luat lui femeie pe soția fratelui său Filip. Pentru aceasta pornindu-se Proorocul din dumnezeiască râvnă și întemeindu-se cu armele adevărului, a zis către tiranul: «Nu ți este iertat a ține pe femeia lui Filip fratele tău». Din cauza aceasta a pornit împotriva sa pe acea femeie turbată și pe îndrăgitorul său, care l-a băgat legat în temniță. Deci făcându-se veselie pentru ziua nașterii lui Irod, și pornind băutura multă și împletită cu dragoste desfrânată spre nebunie și tulburare pe mai-marele ospățului, a venit și fata Irodiadei și a jucat înaintea împăratului. Iar ca plată pen-

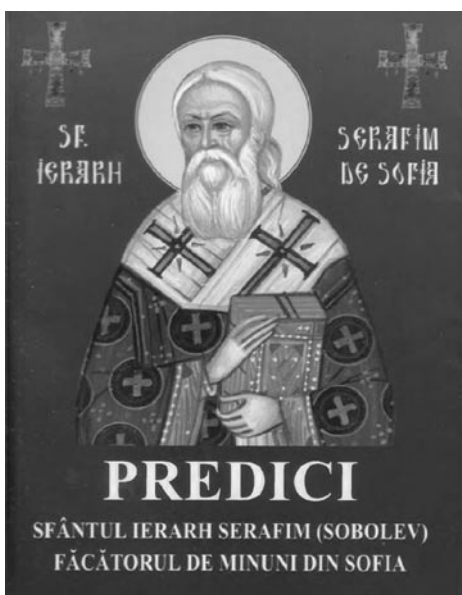
tru necinstitul ei joc i s-a dat moartea Proorocului. Și numaidecât a fost adus capul Proorocului pe tupsie și l-a dat acelei necurate și mult desfrânatei femei, încă sângele curgând. Și s-au făcut ospățul cel ucigător de prooroc în cetatea Sevastiei ce este departe de Ierusalim cale de o zi, și acolo acoperindu-se proorocescul și sfântul trup a fost ascuns de ucenicii lui.

(*Viețile sfinților de peste tot anul*, Editura Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2003, p. 500-501)

Postul ne face mai frumoși pe dinafară, mai sănătoși pe dinăuntru

Nu vă smintiți, iubiții mei, de acea părere că postul ar fi dăunător sănătății noastre. Când despre aceasta a fost întrebat Sfântul Serafim de Sarov, el a zis: „Pâinea și apa nu strică nimănui: cum atunci oamenii sfinți mâncau numai pâine și beau doar apă, dar trăiau câte o sută și mai bine de ani?”.

Să ne amintim, iubiților fii, de Daniel și cei trei tineri, Anania, Azaria și Misail din Babilon. Împăratul Nabucodonosor a poruncit să fie hrăniți cu bunătățile mesei sale împărătești, ca ei să nu slăbească și să fie la fel de sănătoși ca și ceilalți de vârsta lor, dar Daniel, nevrând să se spurce cu mâncarea adusă ca jertfă la idoli, l-a rugat pe un apropiat al împăratului să-l lase să postească zece zile și acesta le-a permis

lui și celor trei tineri să mănânce numai legume. Slujitorul împărătesc a împlinit rugăminta lui Daniel, cu condiția ca el și cei trei tineri să nu arate la față mai rău decât cei de o vârstă cu ei. După zece zile, Daniel și cei trei tineri, precum și cei de o vârstă cu ei, s-au înfățișat înaintea slujitorului împărătesc. Și iată, că fețele lui Daniel și ale celor trei tineri s-au dovedit a fi mai frumoase, iar cu trupul erau mai arătoși decât toți cei hrăniți cu bunătățile împărătești (vezi Daniel 1, 3-16).

(Sfântul Ierarh Serafim (Sobolev), *Predici*, Editura Adormirea Maicii Domnului, București, 2007, p. 32)

Noe și Iisus

Ceea ce odinioară era corabia lui Noe peste puhoaiile potopului, aceea e Biserica lui Hristos - Cel cu cruce - peste puhoaiile pierzării. Deosebirea e că aceea a fost închisă pe dinafară de Dumnezeu și nimeni n-a mai putut intra (Facere 7, 16), pe când corabia Bisericii - corabia cu crucea pe catarg - are intrarea deschisă și mai pot intra oameni învâlmășiți de puhoai. Acolo era Noe, aici Hristos, iar în valuri ucigașul, înecând pe oameni.

Se întâmplă însă ceva de neînțeles: că cei ce se chinuiesc în valuri, deși toți țin să trăiască, totuși nu toți vor să scape în corabie. Mai mult chiar, scuipele mâinilor ce li se-ntind de la intrarea corabiei. Iar mâinile sunt brațele părintești: brațele celor șapte Sfinte Taine ale lui Dumnezeu care izbăvesc pe oameni din potop, născându-i din trup în Duh (Coloseni 2, 12), din amărâta viață la viața cerească. Aceștia, care nu vor să scape în corabia cârmuită de Iisus Hristos - Cel cu cruce - sunt fiii pierzării (Ioan 17, 12), fiindcă n-au primit iubirea adevărului ca să se mântuiască. De aceea Dumnezeu îngăduie să vină asupra lor amăgiri puternice, ca să dea crezământ minciunii și să cadă sub osândă toți cei ce n-au crezut adevărul, ci au îndrăgit nedreptatea (II Tesaloniceni 2, 10-12). Astfel, după trecere de vreme, îngăduind Dumnezeu, vrăjmașul mântuirii oamenilor s-a iscusit tot mai mult în rele: a scornit și el corăbii și cu ele dă târcoale peste apele potopului, ca să culeagă el pe cei ce-ntind mâinile să scape, dar scuipele Biserica. Pentru ei, pentru fiii pierzării, îngăduie Dumnezeu amăgirea nelegiuită a Satanei (II Tesaloni-

ceni 2, 10), care li s-a făcut până acum în peste 800 de hristoși mincinoși (Matei 24, 24), care de fapt sunt diavoli. Căci până acum nelegiuitul a scornit peste 800 de secte (800 în 1946, acum cca. 3000), luntri sau biserici mincinoase, în care pe mulți îi ia de minte și-i duce cu el. Înșelăciunea e ușor de prins: corăbierul vrăjmaș și hristoșii mincinoși nu au crucea pe catarg, iar înlăuntru nu au cele șapte Taine. Înșelăciunea e și mai vădită, întrucât oricare din hristoșii mincinoși, luat în parte, nu e fiul Tatălui; dovadă că nu-și lasă ucenicii să zică, „Tatăl nostru”, deși scrie: „Așa să vă rugați (Matei 6, 9). Prin urmare hristoșii mincinoși își scot ucenicii dintre fiii Tatălui și-i fac fiii pierzării. Aceștia sunt cei neșiguri în adevăr, dar siguri în înșelăciune. Apoi, oricare dintre hristoșii mincinoși, luat în parte, nu e fiul Sfintei Fecioare, dovadă că-și învață ucenicii să zică rău de Maica Domnului; și în sfârșit să ne gândim la întrebarea Apostolului Pavel: „Oare s-a împărțit Hristos?” (I Corinteni 1, 13).

Cum ajunge cineva pradă înșelăciunii, se va lămuri la vreme. Aci, răspunzând celor ce se țin mai presus de Biserică și sfinți, e destul să le aducem aminte înșelăciunea în care au căzut iudeii, ucigașii dreptilor, primii călători la iad cu Scriptura în mână, întrebându-i: Nu după Scripturi (Ioan 19, 7) au răstignit ei pe Dumnezeu?

(Ieromonah Arsenie Boca, *Cărarea Împărăției*, Editura Sfintei Episcopii Ortodoxe Române a Aradului, Arad, 2003, p. 14-15)

Cum să ne rugăm când nu avem timp?

Cum sfătuiți să se roage oamenii care au un program foarte încărcat: școală, facultate, serviciu?

Scurt și des. Asta e. Când? N-ai timp? Toți avem timp să ieșim să mâncăm. Păi, înainte de a mânca: cinci minute, cinci minute. Credeți-mă, chiar și rugăciunea pe care o spui, *Tatăl nostru* înainte de masă, dar ce e greu să mai adaugi și *Împărate ceresc* la asta? Adună-te și fă-o ca pe o închinare Domnului: *Împărate ceresc, Mângâietorule...*

Zi-o cu toată dragostea și cu puterea ta, știind că nu prea ai timp să te rogi, mulțumește Domnului că ai mâncat și, în timp ce mulțumești Domnului, zi și gândește: *Doamne, eu toată ziua mi-o pierd în deșert, și acum Tu mă hrănești pe mine, toate cele bune mi le dai mie*. Gânduri bune, de rugăciune.

După aceea, te-ai sculat, mulțumește-I Lui. Mai

ai cinci minute, nu alerga! De ce alergăm? Unde alergăm? Scoală-te cinci minute și zi, dacă mai ai lângă masa unde mănânci o *Psaltire*, din care poți să citești un psalm. Păi, nu este? Unde este? Cred că în *Lavsai-con* e o pildă cu țaranul care ara și avea *Psaltirea* la capătul brazdei și când ajungea acolo, citea un psalm și iar ara, și iar un psalm.

Înțelegeți, cam asta este și starea noastră. Nu trebuie mult deodată, dacă avem program încărcat. Și Dumnezeu, văzând străduința noastră, dragostea noastră pentru rugăciunea aia mică de cinci minute, va păstra harul Său asupra noastră pe toată vremea cât noi vom fi ocupați cu treburile.

(Ieromonah Savatie Baștovoii, *Puterea duhovnicească a deznădejzii*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2014, p. 33-34)

Chiriarhul arădean a târnosit biserica din Parohia Vânători

În Duminica a XI-a după Rusalii, 23 august 2020, Chiriarhul arădean, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârșit Slujba de sfințire a bisericii precum și Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în Parohia Ortodoxă Română Vânători, Protopopiatul Arad, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Din sobor au făcut parte: Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial, Pr. Flavius Petcuț, protopopul Aradului, Pr. Daniel Mirel Dumitru din Chișineu-Criș I, preoții pensionari Dan-Emilian Nicolau și Gheorghe Câmpan și Pr. Adrian-Ioan Hanțiu din Vânători.

Cuvântul de învățătură rostit de Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a fost despre „Dreptatea divină” (I Corinteni 9, Matei 18) - cum se cunoaște din citirile zilei - Stăpânul slujitorilor sancționând pe cel care iertat de marea datorie ce-o avea nu a dovedit aceeași îngăduință față de semenul său cu o datorie mult mai mică. Sfântul Ap. Pavel arată în pericopa zilei drepturile care-i revin ca apostol precizând însă că pentru dobândirea unui folos duhovnicesc mai mare și spre a nu zădărnici propovăduirea Evangheliei, renunță la aceasta. Slujirea bisericească este susținută și de cele materiale ce compensează sau recompensează cele spirituale, aceasta spre desăvârșirea credincioșilor. Raportul dintre drept și datorie trebuie să fie unul corect iar în concret, în viața bisericească locală se evidențiază prin împlinirile parohiei; începutul conscripției bisericești fiind atestat cu vrednicia enoriașilor în sec. al XVII-lea, excelând prin etapele de zidire a biseri-

cii pe măsura evlaviei cât și a posibilităților lor. Râvna dovedită într-o concordanță cu atmosfera de bună înțelegere cu credincioșii și celorlalte culte au asigurat o unitate general umană folositoare pentru împlinirea idealurilor creștinești. Târnosirea prezentă aduce aminte de prima sfințire a bisericii, în anul 1829, care are însemnătate pentru întreaga eparhie prin instaurarea ierarhiei românești, ceea ce subliniază și cinstirea deosebită de care s-a bucurat obștea locală. Numele localității sugerează și o îndeletnicire care în limbajul bisericesc designează metaforic pe cei angajați în lucrarea misionară închinată mai binelui lumii și care îndatorează pe fiecare creștin, a adăugat Înaltpreasfinția Sa.

În cadrul slujbei, Înaltpreasfinția Sa, în semn de apreciere pentru efortul depus în înfrumusețarea bisericii, a săvârșit hirotesia întru iconom a preotului Adrian – Ioan Hanțiu. La final, părintele paroh Adrian-Ioan Hanțiu, a adresat cuvinte de mulțumire Înaltpreasfinției Sale, preoților și tuturor credincioșilor care l-au sprijinit în frumoasa lucrare.

Activitate educațională în Parohia Sânnicolaul Mic

În seara zilei de 23 august 2020, după slujba Vecerniei, în curtea bisericii parohiale Arad-Sânnicolaul Mic, aproape 50 de copii au participat la o activitate inedită.

Pe o pânză specială de 8 m fiecare copil a pictat îngerul său păzitor, sub atenta îndrumare a pictorilor bisericești Alin și Carla Pater.

Acțiunea a fost trăită la intensitate maximă de copii, părinți și bunici. Pânza cu 50 de îngeri pictați a fost expusă pe un perete exterior din proximitatea bisericii

parohiale pentru a fi vizualizată de credincioșii parohiei noastre.

(Știrile au fost preluate din cadrul site-ului arhiepiscopiaaradului.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.